„Uram, hallgasd meg én imádságomat…” A magánáhítat könyvei a középkor végén

2023/04/22 - 2023/05/31

Időszaki kamarakiállítás az OSZK-ban

[1]

Az őszentsége Ferenc pápa magyarországi látogatásának tiszteletére megrendezett időszaki kiállításunkon a késő középkori Magyar Királyságban és tágabb környezetében magánáhítat céljára használt latin és népnyelvű kézírásos és nyomtatott könyvek különböző típusait mutatjuk be.

Az időszaki kiállítás **2023. május 31-ig** ingyenesen látogatható
a könyvtár nyitvatartási idejében,
keddtől szombatig 10 és 18 óra között.

Korondi Ágnes kurátor meghívója (**videó** [1])

„…mikoron imádkozandol, menj be te titkod házadban, és ajtód betevén imádjad te atyádat az titok helyen” – tolmácsolta a 16. század eleji *Jordánszky-kódex* [2] evangéliumfordítása Jézus tanítását az Istenhez fordulásról. Az imádkozásnak ez a magányos, egyéni formája a középkor kései századaiban egyre jobban felértékelődött, s a közösségi imádkozás (mise, zsolozsma) fontos kiegészítőjévé vált. Az olvasni tudás fokozatos terjedésével azoknak a latin és népnyelvű kéziratoknak a száma is egyre szaporodott, amelyek a magánáhítat megéléséhez kínáltak imaszövegeket.

Graaazum acho,
Nudes et graaas
tibi ago o ſanctiſſi
ma et potentiſſia
trinitas de beneficijs tue

[3]

Misericors et mi
serator paciens
et multum mi
sericors magne
et terribilis deus: Tibi cō

[4]

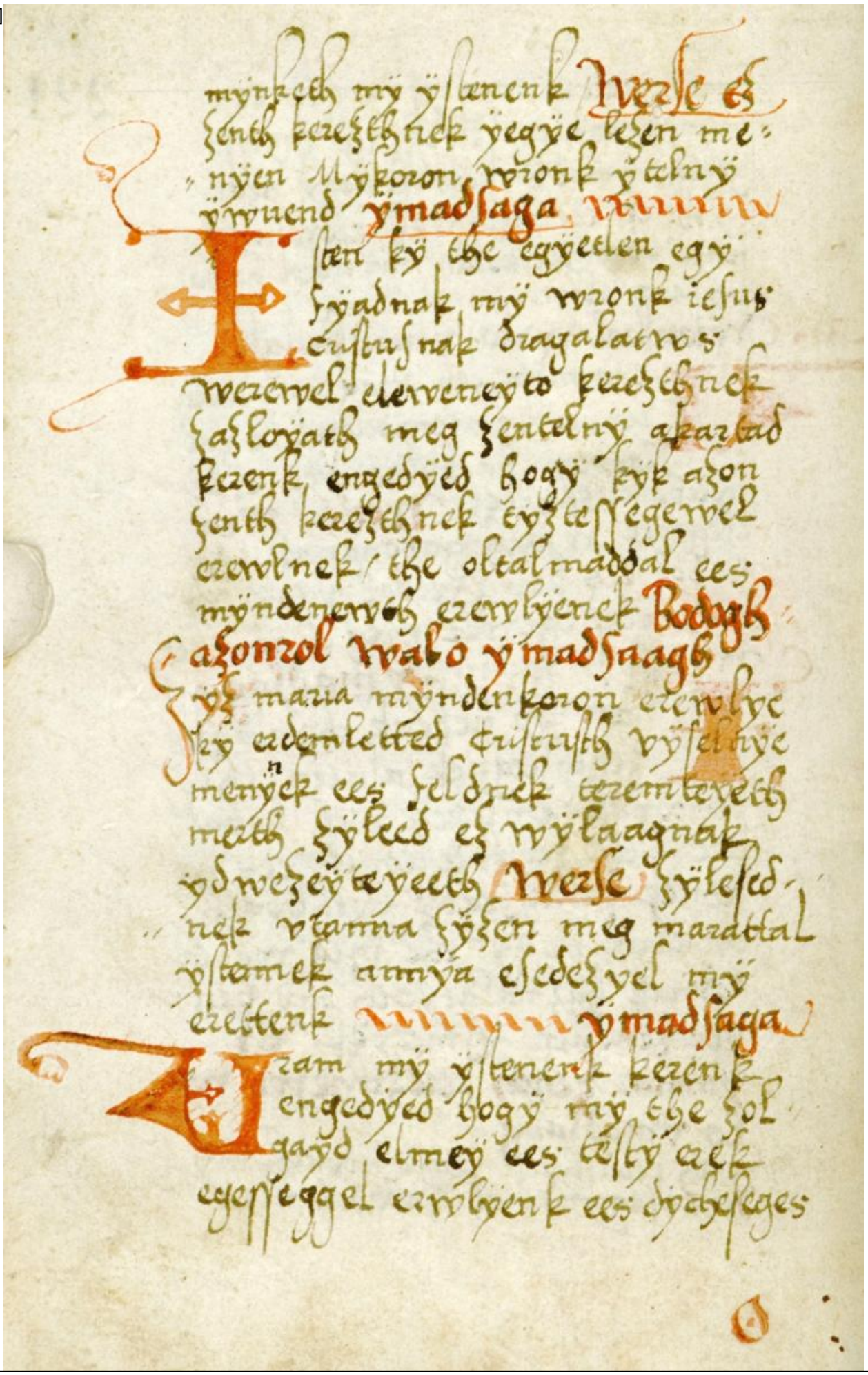

mÿnketh mÿ ÿstenenk Werse ez
zenth kerezthnek ÿegÿe lezen me-
nÿen Mÿkoron wronk ÿtelnÿ
ÿwuend ÿmadsaga
Isten kÿ the egÿetlen egÿ
fÿadnak mÿ wronk iesus
cristusnak dragalatwos
werewel eleweneÿto kerezthnek
zazloÿath meg zentelnÿ akartad
kerenk engedÿed hogÿ kÿk azon
zenth kerezthnek tÿztessegewel
erewlnek the oltalmaddal ees
mÿndenewth erewlÿenek Bodogh
azonrol walo ÿmadsaagh
Zÿz maria mÿndenkoron erewlye
kÿ erdemletted cristusth vÿselnÿe
menÿnek ees feldnek teremteÿeth
merth zÿleed ez wÿlaagnak
ÿdwezeÿteÿeeth Werse zÿlesed-
nek vtanna zÿzen meg marattal
ÿstennek annÿa esedezÿel mÿ
erettenk ÿmadsaga
Uram mÿ ÿstenenk kerenk
engedÿed hogÿ mÿ the zol
gaÿd elmeÿ ees testÿ erek
egesseggel erwlÿenk ees dÿcheseges

[5]

A kiállított hét kódex és egy nyomtatvány, valamint az ezeket kiegészítő, digitális eszközön hozzáférhető anyag segítségével bevezetjük a látogatót a késő középkori imakönyvek színes világába.

Kamarakiállításunk betekintést nyújt a késő középkori latin és anyanyelvű imádságoskönyvek világába, s e sokszor nagyon személyes összeállításokon keresztül megrendelőik, használóik lelki életébe s akár mindennapjaiba, a középkor végi emberek lelki életébe, aggodalmaiba és reményeibe.

A látogatók megtekinthetik gyűjteményünk egyik leggazdagabban díszített kéziratát, megtudhatják, mi minden ellen védekezhetett imádsággal egy 16. század eleji apáca vagy világi férfi, s megpróbálkozhatnak a nyelvemlékkódexek magyar imáinak kibetűzésével is.

88
88.
ÿdeÿben: Amen
MESERECORDIA DOMINI
A M.N. MUZEUM KÖNYV-TÁRA

[6]

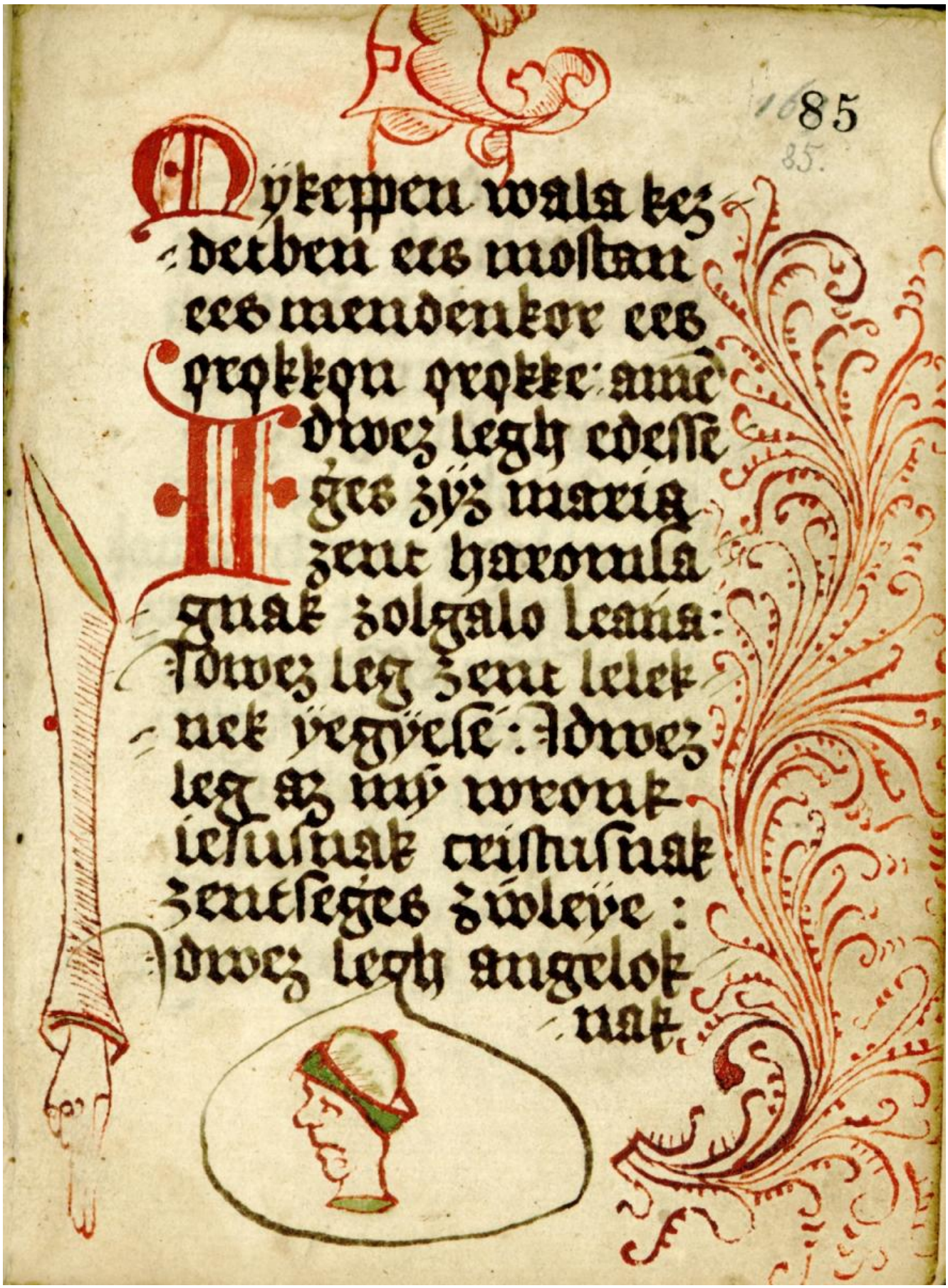
85
Mÿkeppen wala kez
detben ees mostan
ees mendenkor ees
orokkon orokke: amē
Idwez legh edesse
ges zÿz maria
zent haromsa
gnak zolgalo leana:
Idwez leg zent lelek
nek ÿegÿesē: Idwez
leg az mÿ wronk
iesusnak cristusnak
zentseges zwleÿe:
Idwez legh angelok
nak

[7]

[8]

[9]

Kurátor: Korondi Ágnes és Sarbak Gábor (ELKH–OSZK Fragmenta et Codices Kutatócsoport)
Tervezés: Gazdag Mária / Lulla Interiors
Grafika: Takács Tamás / Artom Grafika
Kivitelezés: Kiáll Kft.

Kapcsolódó tartalmaink:

Sarbak Gábor kurátor kiállításmegnyitója [10]

A magánáhítat könyvei a középkor végén – kiállításmegnyitó [11]
2023/04/20 - 16:54

Forrás webcím: https://oszk.hu/kiallitasok/maganahitat-konyvei-kozepkor-vegen

Hivatkozások:
[1] https://www.facebook.com/nemzetikonyvtar/videos/259438213206557/
[2] http://nyelvemlekek.oszk.hu/ism/jordanszkykodex
[3] https://oszk.hu/sites/default/files/Maganahitat-kiall_23-04-21_Cod_Lat_309_fol_14v.JPG
[4] https://oszk.hu/sites/default/files/Maganahitat-kiall_23-04-21_Cod_Lat_309_fol_21v.jpg
[5] https://oszk.hu/sites/default/files/Maganahitat-kiall_23-04-21_.jpg
[6] https://oszk.hu/sites/default/files/Maganahitat-kiall_23-04-21_MNy_12_88r.jpg
[7] https://oszk.hu/sites/default/files/Maganahitat-kiall_23-04-21_MNy_12_fol_85r.jpg
[8] https://oszk.hu/sites/default/files/Maganahitat-kiall_23-04-21_Cod_Germ_16_fol_80v.JPG
[9] https://oszk.hu/sites/default/files/Maganahitat-kamarakiallitas-2023-04-22_ter.jpg
[10] https://nemzetikonyvtar.blog.hu/2023/05/30/_uram_hallgasd_meg_en_imadsagomat_a_maganahitat_konyvei_a_kozepkor_vegen
[11] https://oszk.hu/hirek/maganahitat-konyvei-kozepkor-vegen-kiallitasmegnyito
[12] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/kiallitas-archivum-2016
[13] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek